

DÉLMAGYARORSZÁG

SZEGED. Szerkesztőség: Somogyi ucca 22. I. em. Telefon: 23-33. - Kiadóhivatal, közlőkönyvtár és jegyiroda: Aradi ucca 8. Telefon: 13-06. - Nyomda: Lőw Lipót ucca 19. Telefon: 26-34. Távirati és levélcím: Délmagyarország Szeged.

Szombath, 1931 május 16
Ara 16 fillér
VII. évfolyam, 109. szám

ELŐFIZETÉS: Havonta helyben 3.20, vidéken és Budapesten 3.60, külföldön 6.40 pengő. - Egyes szám ára hétköznapi 16, vasár- és ünnepnap 24 fill. Hirdetések felvétele tartja szerint. Megjelentik hétfő kivételével naponta reggel

Játék a szabadtéren

Legelőször tisztázzuk az alapfogalmakat. Más a passiójáték és más a szabadtéri játék. A lényegük annyira benne van a nevükben, hogy fölösleges minden szakszerűsködő meghatározás. Lehet azonban passiójátékot szabadtéren is rendezni. Miképp? hegyoldalba vágott nézőtérrel egészen a szabadba helyezte a színpadot. Budapesten 1924 óta rendeztek vagy nyolc-tíz szabadtéri előadást. De egyik se volt passiójáték. A Nemzeti Színház kultiválja a passiójátékokat. A Nemzeti Színház színpadán. Itt került színre az a passiójáték is, amely Voinovich Géza érdemes tollát dicséri s amelyet június 13-án Szegeden a szabadtéren fognak bemutatni.

A szabadtéri előadásoknak a tervezett módon való megkezdése — helyes. A prologus — mert Voinovich Magyar Passiójának a bemutatása remélhetőleg csak prologus — bizonyára nagyon sok pénzbe fog kerülni. De az állam győzi, kulturfőlényünk újabb és újabb bizonyítékára ha nem csurran, hát csöppen s a kultuszminiszter kifogyhatatlan a Szegeddel kapcsolatos kulturterveknek nemcsak termelésében, hanem felkarolásában és megvalósításában is. Egyet azonban jóelőre kérünk. Egyetlen egyet. Nemcsak Szeged fölrendülése, kulturájának egészséges tempója fejlődése és megerősödése, nemcsak a magyar szabadtéri játékok állandósulása és reputációja, hanem tömérdek pénzállozat árán dokumentált kulturfőlényünk csorbíthatatlansága érdekében is. Ne tekintsek elintézettnek a szegedi szabadtéri játékokat, ha az ideai kísérlet a színrekerülő darab minden diszponáltsága és ékessége, a rendezés legalaposabb átgondoltsága és legszárnyalóbb fantáziája, a szervezés legkifogástalanabb körültekintése és legagilisabb élénksége ellenére sem sikerülne.

Csak néhány szempontot. A Templom-téren kényelmesen elfér 7—8000 ember. A két előadáson tehát 15—16 ezer embernek kell megjelennie ahoz, hogy elmondhassuk, hogy az erkölcsi siker biztosítva van a — nézőtér. Nem tudjuk, akarnak-e helyárat és milyen helyárat? Csak állóhelyek lesznek-e, vagy pedig felállítanak — mint Salzburgban — ideiglenes padokat? Mibe kerül a társulat leutazása, szegedi tartózkodása? Szóval nincs kalkulációnk. De azt tudjuk, hogy június 13-ig már egy hónap sincs hátra, hogy a sajtó-reklám még meg se kezdődött, mert remélhetőleg akarnak csinálni, hogy Voinovich passiójátékát nagyon sokan látták, pestiek, vidékiek, Budapesten, hogan az iskolai szünidő nem 13-án, hanem 20-án kezdődik, hogy tehát egyetlen szülő sincs az országban, aki azt mondhatná, nahát gyerekek ez igazán nagyszerűen van elrendezve, huszadikán kezdődik az iskolai szünidő, reggel már indulunk is kicsit együtt piehenni és utazni, de mielőtt kimegyünk a Balatonra, elutazunk két-három napra Szegedre, mert ott meg épp 21-én kezdődnek a passiójátékok, egyúttal megnézzük a várost, az egyetemi épületeket, a tanyát.

Mindjárt vigasztalódunk is. Meg vagyunk győződve róla, hogy mindez csak a kezdetek kezdetén van így és hogy a jövő évi szabadtéri játékokat időpont tekintetében is helyesen fogják előkészíteni. Hátra van azonban még akkor a darab kiválasztása, a méretek megállapítása, rendezés, reklám és még sok más

tekintetében s a szervező jogi vagy fizikai személy megbízása.

Mert a szabadtéri játékokat állandósítani kell. A szabadtéri játékok első gazdag forrásai lehetnek és úgy kell csinálni, hogy legyenek is, Szeged idegenforgalmának. A szabadtéri játékokon busásan lehet és kell megkeresni a városnak és a lakosságnak azt, amit állami munkák végzésének magárvállalásával a kisajátításokra, az egyetemre és a Templom-térre elköltött és még el kell költenie.

Megint csak néhány szempontot. Az állandósítani szándékolt szabadtéri játékok sorozatát a prologus után úgy kell megindítani, hogy a külföld mindjárt kezdetben felfigyeljen rájuk. Nem törődünk és nem vitatkozunk itt az esztetika és irodalom dogmatikusaival, akik perhorreskálják, ha szabadtéri játékok rendezésénél figyelembe vesznek idegenforgalmi érdekeket és esélyeket. Persze hogy baj, ha az érdek miatt elsőkélyesedik művészet, eredetiség, irodalom, izlés, terv, gondolat, szárnyalás, megvalósítás. De mi baj származik abból, ha arra is ügyelnek, hogy

Bolognában inzultáltak Toscaninit, aki nem akarta eldirigálni a fasiszta indulót

(Budapesti tudósítónk telefonjelentése.) Bolognából jelentik: Bolognában áldozócsütörtökön este a színház előtt hangos botrány zajlott le, amelynek során egy fasiszta felprovokálta Toscaninit, a világhírű karmestert, a milánói Scala főzeneigazgatóját.

A városi színházat most restaurálták és áldozócsütörtökön volt az ünnepélyes felavatás. A megnyitó ünnepséget hangverseny előzta meg, amit Toscanini dirigált. A programba az utolsó pillanatban beiktatták a királyi himnuszt és a fasiszta

művészileg is minden kimagasló legyen és arra is, hogy a szervezés se hagyjon hátra kívánni valót? Ahogy mi látjuk a dolgokat, a nemzeti irodalomnak és kulturának még soha, de soha nem tettek olyan nagy szolgálatot, mint amilyen az lenne, ha Az ember tragédiáját adnák elő, lehetőleg Reinhardt rendezésében. Arról most ne beszéljünk, hogy vállalná-e Reinhardt ezt a nagy és kétséges szerepet. Valószínűtlen, hogy a kultuszminisztérium megtisztelő felkérését elhárítaná. És ha vállalkozna, mindjárt milyen hatalmas propagandát lehetne megindítani. Európa minden országának a figyelmét felénk lehetne irányítani. Ha nyomban akcióra kezdenek, egy teljes év van még hátra. Ez alatt ki lehetne adni és el lehetne terjeszteni egész Európában füzeteket Az ember tragédiájáról, füzeteket a világirodalom legkülönb drámai költeményeiről, füzeteket az ujjáépült Szegedről, füzeteket Szeged tanyavilágáról a tanyai vasúttal és füzeteket arról a térről, amelyen a szabadtéri játékok lesznek. Az ember tragédiájának német fordításáról és Reinhardt vagy más világhírű rendező koncepciójáról. Az agitációt minden országban követségünk sajtóreferensének kellene vezetni. Sajnos, ezeket a referenseket ritkán nevezik ki sajtóhoz értő, sajtó terén működött urakból. Részt kellene venni az agitációban a Collégium Hungaricu-

indulót, amelyet Toscanini nem volt hajlandó eldirigálni. Erre nagy vita támadt, ingerült szóváltásban igyekeztek kapacitálni Toscaninit, akit azután, amikor félórás késéssel a színház elé ért, fasiszták megtámadták és kérdőre vonták, majd egy fasiszta odagrögt Toscaninihez és arcul ütötte. Az egyre jobban dagadó botránynak a rendőrség közbelépése vetett véget.

Toscanini még az éjszaka autóját elhagyta Bolognát, ahol nagy tüntetések voltak Toscanini ellen.

Genfben a megbukott Briand-t ünnepelték az Európabizottság megnyitó ülésén

Páris, május 15. Európa két legjelentősebb aktuális külpolitikai kérdése: a francia elnökválasztás következménye és a Népszövetség genfi új ülészaka szorososan összekapcsolódik egymással. A francia miniszterek tegnap kormánytanácsot tartottak, amelyen Briand benyújtotta lemondását, később azonban Laval miniszterelnök kérésére lemondását visszavonta. Így is kérdéses, hogy Genfben az Európabizottság ülései után hazatérve, vállalja-e majd tovább a külügyi tárcát. Briand ma reggel Genfben érkezett, ahol a pályaudvaron Henderson angol külügyminiszter és nagy tömeg várta.

Genf, május 15. Az Európabizottság ülést Briand nyitotta meg. Megnyitó beszédében visszapihlantást vetett a munkálatokra és örömmel állapította meg, hogy a bizottság már eddigi munkálataival is teljes mértékben bebizonyította létjogosultságát és igazolta, hogy mélyreható szükségleteknek felel meg. A bizottság teendői közül különösen kiemelte az európai államok gazdasági megszervezésének fontos problémáját és az ezzel összefüggésben álló javaslatok közül igen fontos-

nak mondotta Curtius német birodalmi külügyminiszter előterjesztését az európai államok vámpolitikájáról.

Az elnök megnyitóját élénken megtapsolták. Ezután Henderson angol külügyminiszter szólalt fel.

— Meg vagyok győződve — mondotta —, hogy a jelenlévők egyhangú érzelmének adok kifejezést akkor, amikor őszinte hálával üdvözlöm az ülés elnökét. Távol áll mindenkitől, hogy a francia elnökválasztás ügyébe beleszóljon, mert ez tisztán Franciaország belügye, de ki akarom emelni azt a vezető és irányító szerepet, amelyet Briand a Népszövetség és az Európabizottság kebelében betöltött. Mélyszégyen bízalommal viseltetünk iránta és reméljük, hogy még sokáig üdvözölhetjük őt körünkben, ahol egyike a legnagyobb és legtisztelendőbb tekintélyeknek.

Henderson szavait élénk tetszéssel fogadták. Briand mély meghatottsággal mondott köszönetet az üdvözlésért. A bizottság ezután megkezdte a napirend tárgyalását.